

Samarbetsavtal

Vattenvårdsprogram Kävlingeån

Föreliggande samarbetsavtal utgör grunden för genomförande av kommungemensamma vattenvårdsåtgärder inom Kävlingeåns avrinningsområde samt angränsande kustområde inom Kävlinge kommun mellan Kävlingeån och Saxån. I den följande texten avses med *Kävlingeån* Kävlingeåns avrinningsområde inklusive nämnda kustområde.

Bakgrund

De nio kommunerna Eslöv, Hörby, Höör, Kävlinge, Lomma, Lund, Sjöbo, Tomelilla och Ystad genomförde mellan 1995 och 2009 ett gemensamt kommunalt vattenvårdsarbete inom Kävlingeåns avrinningsområde. Arbetet genomfördes under namnet Kävlingeåprojektet. Under 2010 och 2011 pågår en förlängning med en fjärde etapp inom ramen för befintliga kommunala medel. I etapp IV deltar inte Ystads kommun.

Starka motiv för framtida vattenvårdsåtgärder

Många internationella överenskommelser, bl.a. olika EU-direktiv, berör arbetet med vatten och vattenmiljöer. Sverige har ett åtagande att uppnå en god vattenstatus i enlighet med EU:s ramdirektiv för vatten och den nya vattenförvaltningen. Ett led i vattenförvaltningsarbetet är Vattenmyndighetens genomförande av *statusklassning* av vattenmiljöerna med fastställande av *miljökvalitetsnormer, åtgärdsprogram och förvaltningsplaner*. Andra viktiga EU-direktiv är *Översvänningsdirektivet* och *Nitratdirektivet*. Inom ramen för Helsingforskommissionen (HELCOM) har länderna kring Östersjön samarbetat för att förbättra miljön i Östersjön sedan 1974. Den senaste uppgörelsen, *Baltic Sea Action Plan (BSAP)* undertecknades i november 2007 och målet är att nå god ekologisk status till år 2012. Vidare har Sveriges riksdag antagit 16 *nationella miljömål* med syftet att uppnå en miljömässigt hållbar utveckling på lång sikt, bl.a. målen *Ingen övergödning* och *Myllrande våtmarker*, där varje nationellt mål har brutits ner till *regionala miljömål*.

I Kävlingeåns avrinningsområde finns flera skyddsvärda och nationellt särskilt värdefulla områden, exempelvis inom Natura-2000 nätverket. Här finns även enskilda arter som är upptagna i *Fågel-* resp. *Art- och habitatdirektivet*.

Kävlingeåprojektet har mellan 1995 och 2009 arbetat med anläggning av våtmarker för att förbättra vattenkvaliteten på det vatten som rinner ut i Öresund. Inom etapp I-III har ca 360 ha våtmarker anlagts, medan ytterligare ca 80 ha planeras inom etapp IV. En nyligen genomförd extern utvärderingen av Kävlingeåprojektet visar på mycket gott resultat och god kostnadseffektivitet avseende såväl närsaltretention som biologisk mångfald. Övergödningsproblemen i sundet liksom i områdets vattendrag och sjöar finns dock kvar och behovet av minskad kväve- och fosforbelastning kvarstår. För sjöarna och vattendragen inom Kävlingeåns avrinningsområde har den statusklassning av större vattendrag och sjöar i avrinningsområdet som vattenmyndigheten presenterat visat att flertalet vatten inte når upp till målet god ekologisk status. Flera av sjöarna och vattendragssträckorna inom Kävlingeåns avrinningsområde uppvisar vattenkvalitetsproblem.

Stora delar av Kävlingeån och dess tillflöden rinner idag rätade, fördjupade eller breddade genom jordbrukslandskapet. Många mindre vattendrag är lagda i rör. Samtidigt finns många vattendrag i avrinningsområdet som klassas som nationellt eller regionalt värdefulla.

Vattenvårdsprogram Kävlingeån

Utgångspunkten för ett framtida vattenvårdsarbete inom Kävlingeån har varit att ta till vara den erfarenhet och kompetens som byggts upp bland politiker, tjänstemän, konsulter, markägare och intresseföreningar genom det mångåriga arbetet inom Kävlingeåprojektet. Ett fortsatt arbete över kommungränserna har också setts som naturligt, liksom att arbetet ska integreras med den nya vattenförvaltningen.

Vattenvårdsprogram Kävlingeån ska sträva efter att få olika aktörer, som på olika sätt använder eller påverkas av vattenmiljöerna, att samverka för att lösa problem och tillgodose olika behov. Arbetet ska präglas av flexibilitet och öppenhet för nya alternativa åtgärdstyper om sådana visar sig vara kostnadseffektiva. Parallellt med genomförandet av konkreta åtgärdsinsatser ska resurser avsättas för att försöka initiera och engagera samverkansgrupper som tillsammans agerar för att förbättra vattenmiljöerna.

Kävlingeåns vattenråd

Vattenvårdsprogram Kävlingeån genomförs av *Kävlingeåns vattenråd*, som inledde sin verksamhet den 1 januari 2010. Vattenrådet är ett samverkansforum för alla aktörer inom avrinningsområdet som på olika sätt har intresse av vattenmiljöerna. Rådets ändamål är bl.a. att skapa ett helhetsperspektiv på vattenresurserna, värna och förbättra vattenmiljöernas kvalitet, samt att initiera åtgärdsinsatser för ån. Vattenrådet är uppbyggt enligt traditionell föreningsmodell med årsstämma, styrelse, revisorer och sekretariat/vattenkontor. Vattenvårdsprogrammet blir en av sannolikt flera olika verksamhetsgrenar. Som grund för sin verksamhet har vattenrådet antagit *Förslag till bildande av Kävlingeåns vattenråd*, reviderad 2009-10-21.

Målsättning

Målsättningar och utgångspunkter redovisas i sin helhet i *Vattenvårdsprogram Kävlingeån*.

De övergripande målsättningarna för Vattenvårdsprogram Kävlingeån sammanfattas i följande punkter:

- God ekologisk status i Kävlingeåns vattenförekomster
- Minskande halter av övergödande och förorenande ämnen i områdets vattendrag, sjöar och grundvatten, samt minskad uttransport av näringsämnen till Öresund
- Ökad biologisk mångfald med anknytning till vatten i avrinningsområdet
- Ökad areal av vattennära rekreationsområden, främst i anslutning till tätorterna
- Hantera frågor om översvämningsproblematik och flödesreglering

Justering av målet om God ekologisk status kan eventuellt bli aktuellt när Vattenmyndigheten fattat beslut om förvaltningsplan, miljö kvalitetsnormer och åtgärdsprogram.

Åtgärder

Åtgärdsförslaget redovisas i sin helhet i *Vattenvårdsprogram Kävlingeån*.

Det konkreta arbetet inom *Vattenvårdsprogram Kävlingeån* omfattar planering och genomförande av olika typer av våtmarker, dammar, småvatten och vattendragsrestaureringar. Vidare ska stöd ges för genomförande av behovsanpassade skydds zoner, reglerad dränering, olika typer av reningsfilter och åtgärder vid källan. Åtgärder med inriktning på ökad biologisk mångfald är att förbättra livsmiljöerna för vattenlevande fauna och aktiv etablering av trädråd och annan vegetation i anslutning till vattendrag och våtmarker. För att tillgodose rekreationsbehovet kan särskilda åtgärder som ökar tillgängligheten, t ex stigar, stängselgenomgångar och broar bli aktuella. Planering och genomförande av åtgärder sker med beaktande av översvämningsproblem och skador på vattenmiljöerna som orsakas av låga flöden.

En viktig del i arbetet är också att samordna olika vattenvårdsintressen och vattenvårdsåtgärder samt att initiera samverkan mellan olika aktörer.

Åtgärder genomförs inom geografiska eller tematiska åtgärdsområden. Med utgångspunkt från de behovsanalyser som föreslagits, görs en prioritering av lämpliga geografiska områden där målsättningen är att initiera arbete med åtgärder. Följande målsättning föreslås:

- att initiera åtgärder i 5-6 geografiska åtgärdsområden per år med start hösten 2012
- att 2021 ha genomfört åtgärder i minst 30 sådana områden

Kvantifiering av åtgärdsinsatsen sker inom varje geografiskt åtgärdsområde då handlingsprogram tas fram för resp. område.

Uppföljning av åtgärdernas miljönytta och framtagande av olika underlag som har betydelse för en effektiv vattenvårdsverksamhet genomförs vid behov. *Vattenvårdsprogram Kävlingeån* ska fortlöpande presentera ändamålsenlig information kring verksamheten.

Parter

Detta avtal ingås mellan kommunerna:

Eslöv, Hörby, Höör, Kävlinge, Lomma, Lund och Sjöbo.

Avtalstid

Avtalstiden för detta samarbetsavtal är tio år och omfattar perioden fr.o.m. 1 januari 2012 t.o.m. 31 december 2021.

Avtalstiden indelas i tre etapper:

Etapp 1: 2012-2015 (4 år)

Etapp 2: 2016-2018 (3 år)

Etapp 3: 2019-2021 (3 år)

Kommunerna äger rätt att påkalla omförhandling av detta samarbetsavtal inför etapp 2 och 3. Sådan omförhandling skall påkallas skriftligen senast ett år före innevarande etapps slut.

Detta samarbetsavtal kan förlängas med en sexårsperiod, 2022-2027, om samtliga kommuner som avtalet omfattar samtycker till detta senast i december 2020.

Kostnad och finansiering

Kostnader och finansiering redovisas i sin helhet i *Vattenvårdsprogram Kävlingeån*.

Kommunal finansiering

Den kommunala finansieringen utgör projektets ekonomiska bas. Kostnadsfördelningen mellan kommunerna baseras på total areal inom Kävlingeåns avrinningsområde, areal åker- och tätortsmark, befolkningstäthet (skatteunderlag) samt kommunens läge inom avrinningsområdet. Beräkningsmetoden för fördelning av kostnaderna redovisas i *Vattenvårdsprogram Kävlingeån*.

Var och en av de avtalsslutande kommunerna förbinder sig att varje år under avtalstiden anslå medel i 2010 års prisnivå enligt följande:

Kommun	%	Kostnad per kommun och år (2010 års prisnivå), (kk)
Sjöbo	15,9	556,5
Lund	38,8	1358,0
Eslöv	21,7	759,5
Hörby	6,2	217,0
Kävlinge	13,2	462,0
Höör	1,6	56,0
Lomma	2,6	91,0
Summa	100	3500,0

Anslagssumman skall årligen fr.o.m. 2011 räknas upp enligt entreprenadindex (E 84) med 100 % med 2010 som basår.

I den mån det vid Kävlingeåprojektets avslutande uppstår ett överskott ska detta överskott avräknas mot den kommunala finansieringen enligt detta samarbetsavtal.

Om det visar sig att de ekonomiska förutsättningarna förändras under projektets gång, exempelvis genom införande av vattenavgifter, kan den kommunala finansieringen komma att omprövas.

Extern finansiering

Genomförandet av *Vattenvårdsprogram Kävlingeån* förutsätter komplettering med extern finansiering. Den externa finansieringen beräknas täcka minst 3/5 delar av vattenvårdsprogrammets totala kostnader. Den externa finansieringen avses i nuläget i huvudsak bestå i olika stöd från det statliga Landsbygdsprogrammet. *Vattenvårdsprogram Kävlingeån* redovisar även andra aktuella externa finansieringskällor. Utebliven eller minskad extern finansiering innebär att åtgärderna får anpassas till den kommunala basfinansieringen.

Förvaltning av medel mm

1. Respektive kommuns anslag skall årligen efter avisering inbetalas till räntebärande konto i Lunds kommun.
2. Lunds kommun, genom dess kommunkontor, skall förvalta medlen.
3. Medlen är reserverade för genomförande av *Vattenvårdsprogram Kävlingeån* och däri redovisade målsättningar och åtgärder.
4. Ansvarsfrihet för verksamheten och vattenrådets styrelse prövas årligen av vattenrådets årsstämma efter redovisning av projektets verksamhetsberättelse och ekonomiska redogörelse. Vattenrådets styrelse svarar för revision av verksamheten.
5. Respektive kommun svarar för att erforderliga försäkringar för genomförande av vattenvårdsprogrammet ingår i respektive kommuns kommunförsäkring.

Organisation

Genomförandet av *Vattenvårdsprogram Kävlingeån* sker inom ramen för Kävlingeåns Vattenråd och de stadgar som reglerar vattenrådets verksamhet. Detta innebär bl.a. att:

1. Samordning och genomförande av *Vattenvårdsprogram Kävlingeån* sker genom Kävlingeåns vattenråd, som leds av vattenrådets styrelse.
2. Styrelsen för vattenrådet skall bestå minst av en ledamot och en ersättare från var och en av de avtalsslutande parterna. I styrelsen ingår även andra medlemmar. Styrelsen äger rätt att till sig adjungera berörda myndigheter, intresseorganisationer m.fl.
3. I fall där styrelsen för vattenrådet är oenig i fråga av ekonomisk betydelse som rör *Vattenvårdsprogram Kävlingeån* äger endast styrelsemedlemmar, som företräder kommuner som detta samarbetsavtal omfattar, rösträtt.
4. Styrelsen för vattenrådet äger rätt att utse ett arbetsutskott för *Vattenvårdsprogram Kävlingeån*, vilket ska utses bland representanter från Lund, Eslöv och Sjöbo. Arbetsutskottet ska i ärenden som berör en kommun som inte är representerad i arbetsutskottet knyta till sig en representant från den aktuella kommunen.
5. Styrelsen för vattenrådet har till sin hjälp en beredningsgrupp med uppgift att bereda ärenden till styrelsen samt verkställa dess beslut. Styrelsen ska utse arbetsgrupp med tjänstemän från berörda kommuner för den löpande handläggningen och för beredande av ärenden till arbetsutskottet. Arbetsgruppen ska i ärenden som berör en kommun som inte är representerad i arbetsgruppen knyta till sig en representant från den aktuella kommunen.
6. Styrelsen för vattenrådet äger rätt att handla upp konsult eller genom anställning hantera den fortlöpande projektadministrationen och genomförandet av det praktiska åtgärdsarbetet.
7. Ansvarsförhållandena mellan vattenråd och respektive kommun ska inom *Vattenvårdsprogram Kävlingeån* vara sådana att respektive kommun ansvarar för upphandling av entreprenad, tecknande av avtal som berör geografiskt åtgärdsområde och beslutsattestering av entreprenadfakturor.
8. Samarbetsavtalet innebär i sig inga kommungemensamma åtaganden efter avtalstiden. Vattenvårdsprogrammet är en miljöinvestering som genomförs under en begränsad tid. Eventuella krav på anläggningarna utifrån vattenrättsliga utgångspunkter åvilar respektive kommun att hantera. Samarbetsavtalet kan omförhandlas inför etapp 2 och 3 samt förlängas om samtliga avtalsslutande kommuner beslutar därom.

Avtalet har upprättats i åtta exemplar, varav parterna tagit var sitt.

Underskrifter

<i>Kommun</i>	<i>Datum</i>	<i>Kommunföreträdare</i>	<i>Namnförtydligande</i>
Eslöv			
Hörby			
Höör			
Kävlinge			
Lomma			
Lund			
Sjöbo			

Bilagor: 1. Vattenvårdsprogram Kävlingeån 2012-2021